

VRAAG MAAR RAAK!

Waarom was
pok-a-tok een
dodelijk spel?

en andere
vragen over
de Maya's

Wie waren de Maya's?

De Maya's hadden meer dan duizend jaar geleden een bloeiende cultuur in de regenwouden en op de hoogvlakten van Mexico en Centraal-Amerika. Hun afstammelingen wonen daar nog steeds.

Waar woonden de Maya's?

De verre voorouders van de Maya's trokken zo'n 14.000 jaar geleden Meso-Amerika in. Zo noemen we het gebied waar nu het zuiden van Mexico, Guatemala, Belize, Honduras en El Salvador liggen.

Deze Mayatempel is ontdekt in Tikal, in Guatemala.

LATEN WE VOLGENDE WEEK WEER VRIENDJES ZIJN!

De Maya's woonden in grote stadstaten met enorme stenen piramides en tempels. We kennen al ruim zestig van zulke stadstaten, en er worden er nog steeds meer ontdekt. Elke stad was zijn eigen staat, met zijn eigen leider. Soms handelden de stadstaten in vrede met elkaar. Maar er was ook wel eens oorlog.

Verwarrend!

Wijdverspreid

De Maya's woonden vooral in drie gebieden. De hoogvlakten waren de bergen in het zuiden van wat nu Guatemala is. De zuidelijke laaglanden lagen in het noorden van Guatemala, in een deel van Mexico, en in Belize en El Salvador. De noordelijke laaglanden waren op het schiereiland Yucatán, in Mexico.

Mayatalen

Eerst hadden de Maya's één taal, maar later ontwikkelde elke stadstaat een eigen taal. Nu worden er nog zo'n zeventig Mayatalen gesproken. De Maya's zijn het enige oude volk uit Amerika dat geschreven teksten heeft nagelaten. Ze schreven met een systeem van plaatjes, die woorden of lettergrepen voorstelden. Dat noemen we **gliefen**.

De Maya's hadden nog veel meer:

- heilige balspellen
- godsdienstige plechtigheden
- stenen bouwwerken
- piramides
- sterrenkunde
- ingewikkelde wiskunde
- wegen (maar geen wielen!)
- warme chocolademelk (jammie!).

De bloeitijd en daarna

Van 250 tot 900 was de bloeitijd, het hoogtepunt van de Mayabeschaving. Dat noemen we de klassieke periode. Daarna verdwenen de Maya's ineens uit de zuidelijke laaglanden. De andere stadstaten bleven bestaan totdat de Spaanse indringers kwamen in de zestiende eeuw. Wat er met de verdwenen Maya's is gebeurd blijft een mysterie, maar er zijn ook veel vragen die we wel kunnen beantwoorden. Dus vraag maar raak!

Waarom droeg de dode koning een masker? BOE!

Stel je voor dat je een grafkist openmaakt die al meer dan duizend jaar dichtzit. Niet slecht! Maar wat als je in de kist kijkt, en een levensecht, groen gezicht kijkt met zwarte ogen terug?

BEST ENG!

Dat gebeurde in 1952, toen archeologen de grafkist van koning Pacal de Grote openmaakten.

Heilige jade

Pacal droeg een gezichts masker van een harde, groene steensoort: jade. De Maya's zagen de groene kleur van jade als een symbool voor natuur en vruchtbaarheid. De steen schitterde zo fel als de zon! Dit alles deed de Maya's aan hun goden denken. Jade versleet ook niet, het had het eeuwige leven, net zoals de dode Mayakoningen.

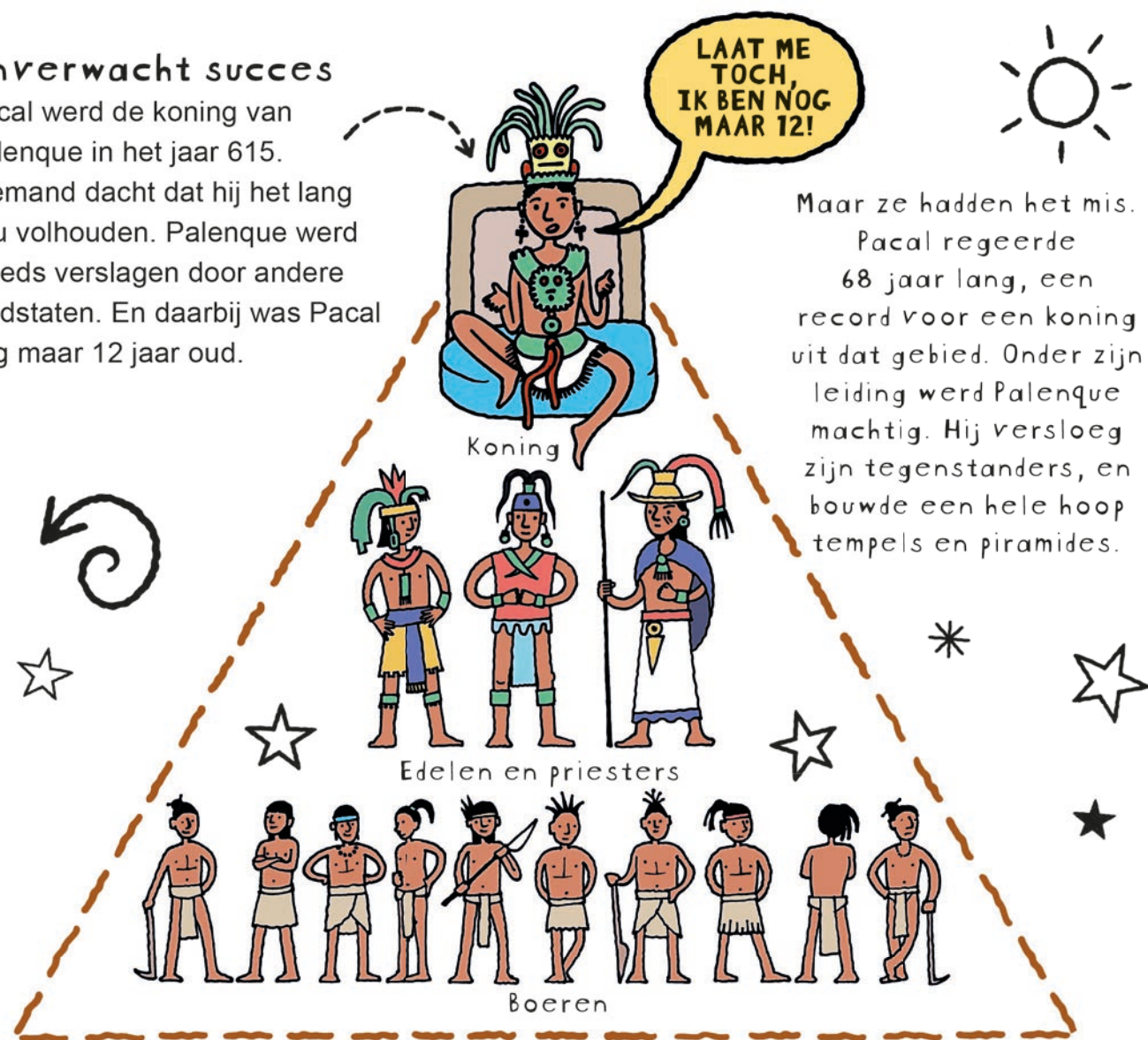
Als een belangrijke Maya stierf, stopten mensen jade in zijn mond, en wreven het daarna over het gezicht van de stervende. Ze geloofden dat ze zo de geest van de dode konden vangen, om hem samen met het lichaam te begraven.

Onverwacht succes

Pacal werd de koning van Palenque in het jaar 615. Niemand dacht dat hij het lang zou volhouden. Palenque werd steeds verslagen door andere stadstaten. En daarbij was Pacal nog maar 12 jaar oud.

LAAT ME TOCH, IK BEN NOG MAAR 12!

Maar ze hadden het mis. Pacal regeerde 68 jaar lang, een record voor een koning uit dat gebied. Onder zijn leiding werd Palenque machtig. Hij versloeg zijn tegenstanders, en bouwde een hele hoop tempels en piramides.

Een samenleving als piramide

De Maya-samenleving kun je vergelijken met een piramide. De koning stond bovenaan, dicht bij de goden. Daarna kwamen de edelen en de priesters. Onderaan had je de boeren. Er waren maar weinig koningen, en iets meer edelen en priesters - maar de boeren waren met miljoenen!

Genoeg te doen!

Alle Mayakoningen hadden belangrijke taken. Bijvoorbeeld:

Religieuze ceremonies uitvoeren

Offers brengen aan de goden

Tempels en piramides laten bouwen

Handelsnetwerken opzetten

Krijgers aanvoeren in de oorlog

VRAAG MAAR RAAK!

Waarom was pok-a-tok een dodelijk spel?

Duik in de geschiedenis met deze leuke, te gekke serie vol vragen die in andere boeken nou nooit gesteld worden!

- Waarom hadden de Maya's punthoofden?
- Waarom droeg de dode koning een masker?
- En hebben aliens ECHT een eind gemaakt aan de Mayacultuur?

Geen vraag is te gek in de serie *Vraag maar raak!*

BOEKEN IN DEZE SERIE:

978-94-6439-106-0

978-94-6439-107-7

978-94-6439-108-4

corona

9 789464 391077

www.schoolsupport.nl